

รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ (Proceedings) ครั้งที่ 9 เรื่อง “พุทธวิธี และวิถีครูบา กับการแก้ปัญหาวิกฤตโลก”

(The Buddhist and Kruba Methods to Solve the World Crisis) วันที่ 25 มีนาคม 2566

**การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาลตำบล
ป่าสัก อำเภอมือง จังหวัดลำพูน**

APPLICATION OF BUDDHA DHAMMA FOR WELFARE MANAGEMENT OF THE ELDERLY IN
THE NEW NORMAL OF PASAK SUBDISTRICT MUNICIPALITY IN MUEANG DISTRICT.
LAMPHUN PROVINCE

วิชิต วัฒนพันธ์ Wichit Wattanaphan

วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Lamphun Buddhist College. MCU

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาระดับการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอมือง จังหวัดลำพูน 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอมือง จังหวัดลำพูน โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3) เพื่อนำเสนอแนวทางการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอมือง จังหวัดลำพูน ดำเนินการวิจัยโดยการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods) ในเชิงปริมาณ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปและมีสิทธิรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอมือง จังหวัดลำพูน จำนวน 2,401 คน ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาร์โร ยามาเน่ ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง คือ 343 คน และเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ เพื่อหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการอธิบายลักษณะข้อมูลทั่วไป และทำการทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบค่าที (t-test) และค่าเอฟ (F-test) ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Anova) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจึงทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) ในเชิงคุณภาพ ได้สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 10 รูป/คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ และใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการจัดกลุ่มข้อมูลตามสาระสำคัญของประเด็นการสัมภาษณ์ จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาโดยวิธีการพรรณนาอ้างอิงคำพูดบุคคล

ผลการวิจัยพบว่า

1) ระดับการจัดการสวัสดิการของผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ระดับการจัดการสวัสดิการของผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ในด้านที่อยู่อาศัย อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านนันทนาการ อยู่ในระดับมาก ด้านสุขภาพอนามัย อยู่ในระดับมาก ด้านด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว และผู้ดูแล อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านรายได้ อยู่ในระดับปานกลาง

2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ผู้สูงอายุที่มีวุฒิการศึกษา และลักษณะที่อยู่อาศัย ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการสวัสดิการของผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ผู้สูงอายุที่มีเพศ อายุ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการสวัสดิการของผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

3) แนวทางการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน พบว่า (1) ด้านปัญหาพละ กำลังปัญหา เทศบาลควรทำการสำรวจความต้องการของผู้สูงอายุก่อนการทำโครงการต่างๆ (2) ด้านวิริยะพละ กำลังความเพียร เทศบาลควรจัดให้มีทีมงานในการลงพื้นที่เยี่ยมเยียนผู้สูงอายุ เพื่อสื่อสารข้อมูลระหว่างผู้สูงอายุกับเทศบาล (3) ด้านอนวัชพละ กำลังสุจริต เทศบาลควรพยายามเก็บรวบรวมข้อมูลและจัดกิจกรรมให้ทั่วถึง (4) ด้านสังคหพละ กำลังความสงเคราะห์ เทศบาลควรทุ่มเทในการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุอย่างแท้จริง เพื่อให้คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุดีขึ้น

คำสำคัญ :

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the level of elderly welfare management in the new normal life of Pa Sak Sub-district Municipality. Muang District. Lamphun Province; 2) to compare opinions on the elderly welfare management in the new normal life of the municipality. Pa Sak Sub-district. Mueang

District. Lamphun Province classified according to personal factors and 3) to present guidelines for applying Buddhist principles for elderly welfare management in the new life era of Pa Sak Sub-district Municipality. Mueang District. Lamphun Province. Quantitative Mixed Methods Research The population and the sample consisted of 2.401 elderly people aged 60 years and over and entitled to receive the old age allowance living in the area of Pa Sak Sub-district Municipality. Mueang District. Lamphun Province. The sample size of Taro Yamane. the sample size was 343 people. and collected data using a questionnaire. Data were analyzed using a software program for social science research. to find frequency. percentage. mean and standard deviation in characterizing general data. The hypothesis was tested by t-test and F-test by one-way analysis of variance (ANOVA). 10 key informants/people were interviewed using the interview form. and used data analysis by grouping data according to the essence of the interview issues. Then. content analysis was performed by describing the person's words.

The results showed that:

1) The level of welfare management of the elderly in the new normal life of Pa Sak Subdistrict Municipality. Muang District. Lamphun Province was at a high level overall ($\bar{x} = 3.53$. S.D. = 0.38) The level of welfare management of the elderly in the new normal life of Pa Sak Subdistrict Municipality. Muang District. Lamphun Province in terms of housing. was at a high level ($\bar{x} = 3.61$. S.D. = 0.70) followed by recreation. is at a high level ($\bar{x} = 3.58$. S.D. = 0.67) was at a high level ($\bar{x} = 3.55$. S.D. = 0.64) Social security. family and caregivers were at a high level ($\bar{x} = 3.51$. S.D. = 0.68) is at a moderate level ($\bar{x} = 3.40$. S.D. = 0.68)

2) The comparison of opinions on the elderly welfare management in the new life era of Pa Sak Subdistrict Municipality. Muang District. Lamphun Province. classified by personal factors. found that the elderly with educational qualifications They had different opinions on the welfare management of the elderly in the new

normal life of Pa Sak Subdistrict Municipality. Muang District. Lamphun Province. Therefore. the research assumptions were accepted. The elderly with different sex. age and average monthly income had no different opinions on the welfare management of the elderly in the new normal life of Pa Sak Subdistrict Municipality. Mueang District. Lamphun Province. Therefore. the research hypothesis was rejected.

3) Guidelines for the application of Buddhist principles for elderly welfare management in the new life era of Pa Sak Sub-district Municipality. Muang District. Lamphun Province in terms of wisdom. physical strength. and wisdom are: 1) should examine and study the reality; in order to provide assistance on the spot Meet the needs. 2) Should educate. with the elderly in matters that the elderly need. such as communication technology Internet use. professional work. etc. Perseverance 1) Should study the needs. Exchange information and knowledge between the municipality and the elderly. Create a common vision. 2) There should be effort to want to help those who receive welfare. Trying to help with all my might. Anavajjabhala: Honest Power 1) Perform duties with honesty. Have morality and ethics in management. 2) Have equality and fairness. Create unity in the group. Sangkhapha. welfare 1) The municipality. as responsible for the welfare of the elderly. must be a giver rather than a taker neutral 2) Elderly People in the community cooperate to take care of each other. Share knowledge. labor. etc.

บทนำ

ปัจจุบันได้เกิดโรคอุบัติใหม่ขึ้น ได้แก่ การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ทำให้ประชาชนทั่วโลกติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) สะสม 247.290.000 คน เสียชีวิตสะสม 5.012.200 คน และในประเทศไทยมีผู้ติดเชื้อยืนยันสะสม 1.912.024 คน เสียชีวิตสะสม 19.205 คน อีกทั้งทำให้ผู้สูงอายุติดเชื้อเป็นจำนวนมาก โดยประเทศไทยมีผู้สูงอายุติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) จำนวน 19.841 ราย จังหวัดที่มีการติดเชื้อของผู้สูงอายุมากที่สุด คือ จังหวัดกรุงเทพมหานคร มีผู้ติดเชื้อ 3.013 ราย รองลงมาคือจังหวัดปัตตานี 1.130 ราย ส่วนจังหวัดลำพูน มีผู้สูงอายุติดเชื้อ 39 ราย

สถานการณ์ผู้สูงอายุของโลก การสูงวัยของประชากรเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นทั่วโลกในต้นสหัสวรรษนี้ ประชากรโลก มีอายุสูงขึ้น เนื่องมาจากอัตราเกิดที่ลดลงและผู้คนมีอายุยืนยาวขึ้น ประชากรโลกกำลังมีอายุสูงขึ้นอย่างรวดเร็วในปี 2020 โลกของเรามีประชากรรวมทั้งหมด 7.795 ล้านคน โดยมี “ผู้สูงอายุ” ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป 1.050 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 14 ของประชากรทั้งหมด ส่วนสถานการณ์ผู้สูงอายุของเอเชีย ในปี 2020 เอเชียมีประชากรรวมทั้งหมด 664 ล้านคน เอเชียมีผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปเป็นจำนวน 73 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 11 ของประชากรทั้งหมด

สถานการณ์ผู้สูงอายุของประเทศไทย ในปี 2563 ประเทศไทยมีประชากรรวม 66.5 ล้านคน ประชากรสูงอายุของประเทศไทยได้เพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็วมาก กล่าวคือ เมื่อ 50 ปีก่อน ผู้สูงอายุ(60 ปีขึ้นไป) มีจำนวนไม่ถึง 2 ล้านคน แต่ในปี 2563 ผู้สูงอายุได้เพิ่มจำนวนเป็น 12 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 18 ของประชากรทั้งหมด ทั้งนี้ภาคเหนือมีประชากรทั้งหมด 12.027.271 คน มีผู้สูงอายุจำนวน 2.389.870 คน คิดเป็น 19.87% ของประชากรภาคเหนือทั้งหมด โดยจังหวัดลำพูนมี 402.011 คน เป็นมีผู้สูงอายุจำนวน 96.783 คน คิดเป็น 24.07% ของประชากรในจังหวัดลำพูนทั้งหมด และมีลำดับที่มีร้อยละผู้สูงอายุมากที่สุดเป็นอันดับที่ 3 ของประเทศ รองมาจากจังหวัดลำปางและจังหวัดสิงห์บุรี

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ทำให้ผู้สูงอายุติดเชื้อเป็นจำนวนมาก ซึ่งส่งผลกระทบต่อสุขภาพร่างกาย และยังส่งผลกระทบต่อสุขภาพจิตของประชาชนอีกด้วย ไม่ว่าจะเป็น ความตื่นกลัว ความวิตกกังวลการติดเชื้อ ซึ่งเกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจ ในการปฏิบัติตัวที่ถูกต้อง หรือการไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการได้ รวมทั้งการ ขาดความเชื่อมั่นในกระบวนการรักษา ประกอบกับต้องเผชิญกับภาวะวิกฤตเศรษฐกิจตกต่ำ ทำให้รายได้น้อยลงหรือต้องตกงานตามมา ยิ่งทำให้ประชาชนเกิดความเครียด สะสมจนอาจลุกลามเป็นปัญหาสุขภาพจิตที่รุนแรงในอนาคต และช่วงการระบาดของโควิด-19 นี้มีผลสำรวจพบว่า “ผู้สูงวัยหรือผู้สูงอายุ” นั้น เป็นหนึ่งในกลุ่มเสี่ยงที่จะติดเชื้อโควิด-19 ได้ง่าย เนื่องจากมีภูมิคุ้มกันต่ำ ไม่แข็งแรงเหมือน วัยหนุ่มสาวและมีโรคประจำตัว จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษ นอกจาก การดูแลทางด้านร่างกายแล้ว ทางด้านจิตใจก็สำคัญไม่แพ้กัน ณ ช่วงเวลานี้ผู้สูงอายุอาจจะ เกิดความวิตกกังวล เกิดความกลัว หรือเกิดความเครียดได้ง่าย ไม่ว่าจะเป็นจากการต้องดูแลตัวเอง อย่างเคร่งครัด หรือการต้องรักษาระยะห่างจากครอบครัว คนสนิท คนใกล้ชิด ตามนโยบายของรัฐบาล

เทศบาลตำบลป่าสักมีประชากร ทั้งหมด 14.791 คน มีผู้สูงอายุที่มีสิทธิรับเงินเบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุจำนวน 2.401 คน คิดเป็น 16.23% ของจำนวนประชากรทั้งหมดของเทศบาลตำบลป่าสัก โดยแบ่งเป็นช่วงอายุได้ดังนี้ ช่วงอายุตั้งแต่ 60-69 มีผู้สูงอายุจำนวน 1.696 คน ช่วงอายุตั้งแต่ 70-79 มีผู้สูงอายุจำนวน 544 คน ช่วงอายุตั้งแต่ 80-89 มีผู้สูงอายุจำนวน 150 คน และช่วงอายุตั้งแต่ 90-99 มีผู้สูงอายุจำนวน 11 คน ทำให้เทศบาลตำบลป่าสักจึงต้องมีการจัดการสวัสดิการที่สามารถดูแลคุณภาพชีวิตในยุควิถีใหม่ให้เกิดความสมดุลต่อการดำรงชีวิตในอนาคตต่อไป

จากสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ประกอบกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ในปัจจุบัน ทำให้ลูกหลานของผู้สูงอายุโดยเฉพาะผู้สูงอายุที่ไม่สามารถรับบทบาทการดูแลผู้สูงอายุได้เหมือนในอดีต ส่วนผู้สูงอายุเองก็เจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรัง ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ จึงมีภาวะพึ่งพิงประชากรในวัยทำงานมากขึ้น สภาพปัญหาดังกล่าวแสดงให้เห็นความต้องการการช่วยเหลือด้านสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุต้องเผชิญกับปัญหาที่เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยหลายประการ

ผู้สูงอายุในชนบทจำนวนมากถูกทอดทิ้งอยู่ตามลำพังหรืออาจต้องรับภาระเลี้ยงดูหลานด้วย และลักษณะของสังคมอุตสาหกรรมไม่เอื้อต่อการเข้าสู่ตลาดแรงงานของผู้สูงอายุ แม้ว่าอัตราการมีงานทำของผู้สูงอายุยังค่อนข้างสูง ส่วนใหญ่ยังเป็นการงานด้านเกษตรกรรม และทำงานในครัวเรือน หรือมีส่วนร่วมในการผลิตโดยไม่ได้รับค่าตอบแทน ทำให้ภาคส่วนต่างๆ ต้องทำหน้าที่ในการจัดสวัสดิการสังคม (Social Welfare) เพื่อตอบสนองความต้องการผู้สูงอายุที่จำเป็นทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ การศึกษาและสุขภาพอนามัย โดยมีการมอบหมายให้หน่วยงานต่างๆ จะต้องทำหน้าที่เกื้อหนุนให้ผู้สูงอายุสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ รวมทั้งชุมชนเองที่ต้องทำหน้าที่ในการจัดสวัสดิการเพื่อรองรับความต้องการของผู้สูงอายุภายในชุมชนตนเองด้วย จึงจะทำให้เกิดการกระจายทรัพยากร อย่างเป็นธรรมแก่ผู้สูงอายุในประเทศ ทั้งนี้เป้าหมายในการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุนั้นไม่เพียงแต่ทำให้ผู้สูงอายุได้รับการบริการที่ดีเท่านั้น แต่ยังหมายรวมถึงการที่ผู้สูงอายุเองได้มีการสร้างความเข้มแข็งให้กับตนเองโดยการทำกิจกรรมต่างๆ มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่ผู้อื่นถือว่าการจัดสวัสดิการให้แก่ตนเอง อันจะนำไปสู่การเสริมพลังให้แก่ผู้สูงอายุ จนเกิดเป็นความตระหนักในคุณค่าของตนเอง แต่อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าจะมีหลายภาคส่วนที่ให้ความสำคัญในเรื่องนี้แต่ยังดูเหมือนว่าผู้สูงอายุยังไม่ได้รับการสนองความต้องการอย่างเพียงพอ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการจัดสวัสดิการของแต่ละหน่วยงานจะมีความแตกต่างกัน จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจว่า จัดสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุและผู้

พิจารณาคุณภาพของชุมชน ในพื้นที่หนึ่งนั้นมีการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุอย่างไร และแต่แห่งมีความเหมาะสมและสามารถตอบสนองความต้องการให้แก่ผู้สูงอายุอย่างไร เพื่อนำไปสู่การเสริมสร้างการจัดสวัสดิการที่เหมาะสมอันเพื่อให้ได้รับประโยชน์และสอดคล้องกับสภาพสังคมไทย

ปัจจุบันเทศบาลตำบลป่าสัก มีผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลป่าสักที่ได้มีจำนวน 2,401 คน โดยกระจายอยู่ทุกหมู่บ้านทั้ง 18 หมู่บ้านของตำบลป่าสัก ประกอบกับในแต่ละปีจำนวนผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ ความสำคัญต่อการวางแผนการบริหารจัดการดูแลผู้สูงอายุให้ได้รับบริการอยู่แล้วยังไม่ทั่วถึงและครอบคลุมในกลุ่มผู้สูงอายุทั้งหมด ทำให้ไม่ทราบได้ว่า การบริการและการจัดสวัสดิการสังคมให้แก่ผู้สูงอายุนั้นเป็นไปตามความต้องการของผู้สูงอายุอย่างแท้จริงหรือไม่ การบริการและการจัดสวัสดิการสังคมที่ได้รับมีความพึงพอใจในระดับใด คำนวณกับทรัพยากรที่ลงทุนมากเพียงใด การจัดบริการสาธารณะมีความเหมาะสมมากเพียงใด คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุดีขึ้นจริงหรือไม่ โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับกลุ่มผู้สูงอายุที่มีแนวโน้มของปัญหาเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากผู้สูงอายุมีความต้องการที่แตกต่างกันและหลากหลาย

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องการบริหารยุคหลักพละ 4 เพื่อการจัดการสวัสดิการของผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน เพื่อเป็นแนวทางเสริมสร้างการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุให้ได้รับบริการอย่างทั่วถึง และทราบระดับความคิดเห็นต่อการให้บริการ ทั้งนี้ข้อมูลและข้อเท็จจริงที่ได้จากการศึกษาจะได้นำไปใช้เป็นข้อมูลที่จะช่วยส่งเสริมให้องค์กรผู้สูงอายุสามารถดำเนินงานสวัสดิการสังคมกับผู้สูงอายุให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์

1.3.1 เพื่อศึกษาระดับการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาล ตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

1.3.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

1.3.3 เพื่อนำเสนอแนวทางการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการจัดการสวัสดิการของผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ผู้วิจัยได้ใช้การวิจัย แบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) กับกลุ่มประชากรที่ได้กำหนดไว้ และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview)

1) ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปและมีสิทธิรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน จำนวน 2.401 คน

2) กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน จำนวน 343 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอนโดยเทียบสัดส่วน (Proportional Multi-Stage Random Sampling) ตามขั้นตอนดังนี้

2.1) ทำการหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยการนำไปกำหนดหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร่ ยามานะ (Taro Yamane)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้ศึกษาพัฒนาขึ้นตามกรอบของการประยุกต์ใช้หลักพระธรรม 4 เพื่อการจัดการสวัสดิการของผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการสวัสดิการของผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน และศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการสวัสดิการของผู้สูงอายุ ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน เพื่อเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้หลักพระธรรม 4 เพื่อการจัดการสวัสดิการของผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน และใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ต่อเดือน วุฒิการศึกษา ลักษณะที่อยู่อาศัย

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการสวัสดิการของผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ตามหลักพละ 4 ได้แก่ 1) ปัญญาพละ กำลังปัญญา คือ ได้ศึกษาด้วยความเข้าใจเหตุผล และสภาพความจริง 2) วิริยะพละ กำลังความเพียร คือ เป็นผู้ประกอบกิจการหน้าที่การงานต่างๆ ด้วยความบากบั่นพยายาม 3) อนวัชชพละ กำลังสุจริต คือ มีความประพฤติและหน้าที่การงานที่สุจริต เที่ยงธรรม และ 4) สังคหพละ กำลังความสงเคราะห์ คือ ได้ช่วยเหลือเกื้อกูล ทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อเพื่อนมนุษย์

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับตัวแปรตามการจัดการสวัสดิการของผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ได้แก่ ด้านสุขภาพอนามัย ด้านรายได้ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านนันทนาการ ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัวและผู้ดูแล

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะการจัดการสวัสดิการของผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา วิเคราะห์และประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (Statistical Software) เพื่อให้ผลการวิจัยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้องแม่นยำและบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อใช้อธิบายถึงข้อมูลเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักพละ 4 เพื่อการจัดการสวัสดิการของผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

สรุปผลการวิจัย

- 1) ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการจัดการสวัสดิการของผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นการจัดการสวัสดิการของผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ตามหลักผล 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.54$. S.D. = 0.49) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านสรุปได้ดังนี้

ด้านปัญญาผล กำลังปัญญา พบว่า ระดับความคิดเห็นการจัดการสวัสดิการของผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ตามหลักผล 4 ด้านปัญญาผล กำลังปัญญา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.68$. S.D. = 0.58)

ด้านวิริยะผล กำลังความเพียร พบว่า ระดับความคิดเห็นการจัดการสวัสดิการของผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ตามหลักผล 4 ด้านวิริยะผล กำลังความเพียร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.23$. S.D. = 0.63)

ด้านอนวัชผล กำลังสุจริต พบว่า ระดับความคิดเห็นการจัดการสวัสดิการของผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ตามหลักผล 4 ด้านอนวัชผล กำลังสุจริต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.60$. S.D. = 0.87)

ด้านสังคหผล กำลังความสงเคราะห์ พบว่า ระดับความคิดเห็นการจัดการสวัสดิการของผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ตามหลักผล 4 ด้านสังคหผล กำลังความสงเคราะห์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.67$. S.D. = 0.54)

2) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการจัดการสวัสดิการของผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน พบว่า ระดับการจัดการสวัสดิการของผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.53$. S.D. = 0.38) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านสรุปได้ดังนี้

ด้านสุขภาพอนามัย พบว่า ระดับการจัดการสวัสดิการของผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ด้านสุขภาพอนามัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.55$. S.D. = 0.64)

ด้านรายได้ พบว่า ระดับการจัดการสวัสดิการของผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ด้านรายได้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.40$. S.D. = 0.68)

ด้านที่อยู่อาศัย พบว่า ระดับการจัดการสวัสดิการของผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ด้านที่อยู่อาศัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.61$. S.D. = 0.70)

ด้านนันทนาการ พบว่า ระดับการจัดการสวัสดิการของผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ด้านนันทนาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.58$. S.D. = 0.67)

ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว และผู้ดูแล พบว่า ระดับการจัดการสวัสดิการของผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว และผู้ดูแล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.72$. S.D. = 0.95)

3) ผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการจัดการสวัสดิการของผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน วุฒิการศึกษาและลักษณะที่อยู่อาศัย แสดงด้วยค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการทดสอบค่า (t- Test) และค่าเอฟ (F-Test) โดยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจึงทดสอบความแตกต่างรายคู่ โดยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significsnt Difference : LSD) ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 1 ผู้สูงอายุที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการสวัสดิการของผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน แตกต่างกัน พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการจัดการสวัสดิการของผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูนจำแนกตามเพศ โดยภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน ($t = 0.18$. Sig.= 0.42) ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 2 ผู้สูงอายุที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการสวัสดิการของผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน แตกต่างกัน จากการวิจัย พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการจัดการสวัสดิการของผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูนจำแนกตามอายุ โดยภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน ($t = 1.33$. Sig.= 0.26) ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 3 ผู้สูงอายุที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน ความคิดเห็นต่อการจัดการสวัสดิการของผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูนแตกต่างกัน จากการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการจัดการสวัสดิการของผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูนจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยภาพรวมพบว่า ไม่แตกต่างกัน ($F = 1.39$, $Sig. = 0.24$) ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 4 ผู้สูงอายุที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน ความคิดเห็นต่อการจัดการสวัสดิการของผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน แตกต่างจากการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการจัดการสวัสดิการของผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวม พบว่า แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F = 3.34$, $Sig. = 0.02$) ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 5 ผู้สูงอายุที่มีลักษณะที่อยู่อาศัยต่างกัน ความคิดเห็นต่อการจัดการสวัสดิการของผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูนแตกต่างกัน จากการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการจัดการสวัสดิการของผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูนจำแนกตามลักษณะที่อยู่อาศัย โดยภาพรวมพบว่า แตกต่างกัน ($F = 6.03$, $Sig. = 0.00$) ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

4) ผลการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการจัดการสวัสดิการของผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้

การจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่

1)แนวทางการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ด้านสุขภาพอนามัย พบว่า (1)ควรจัดการฝึกอบรมให้ความรู้ด้านสุขภาพอนามัยให้กับผู้สูงอายุ ผู้ดูแลและครอบครัว รวมถึงคนในชุมชน (2) ควรนำเทคโนโลยีมาใช้ในกระบวนการให้ความรู้ รวบรวมข้อมูล ติดต่อการรักษาของผู้สูงอายุ ติดต่อสอบถามเบื้องต้น เพื่อให้มีความสะดวก รวดเร็ว ประหยัดค่าใช้จ่ายในการเดินทางของผู้สูงอายุ

2)แนวทางการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ด้านรายได้ (1)ควรจัดให้ผู้สูงอายุและผู้ดูแลเข้าร่วมการฝึกอาชีพและเข้ารับการ

อบรมในด้านความรู้ในการสร้างอาชีพหรือรายได้ต่างๆ (2) ควรมีการเก็บรวบรวมข้อมูลความรู้ความสามารถของผู้สูงอายุ ที่ยังต้องการจะทำงานในสถานประกอบการ แล้วประสานงานกับทางสถานประกอบการเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุที่มีความพร้อมและมีศักยภาพเหมาะสมเข้าทำงาน (3) ควรส่งเสริมด้านเศรษฐกิจพอเพียง การปลูกพืชผักสวนครัว แจกเมล็ดพันธุ์พืชให้

3)แนวทางการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ด้านที่อยู่อาศัย (1) ให้ความรู้แก่ผู้สูงอายุและผู้ดูแล ในเรื่องของสถานที่ที่อยู่อาศัยให้เหมาะสมกับสภาพร่างกาย เพื่อป้องกันการเกิดอันตราย (2) ควรมีการช่วยเหลือผู้สูงอายุ ในการปรับปรุง ซ่อมแซมที่อยู่อาศัย รวมทั้งความสะดวก โดยร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานต่างๆในชุมชน (3) ส่งเสริมให้สถานที่สาธารณะของรัฐ สำนักงาน ตลาด ให้อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้สูงอายุ

4)แนวทางการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ด้านนันทนาการ (1) เจ้าหน้าที่ของทางเทศบาล ควรศึกษาความต้องการของผู้สูงอายุ (2) ควรที่จะหาข้อมูลด้านกิจกรรมที่เป็นด้านนันทนาการที่ผู้สูงอายุมีความสนใจที่จะปฏิบัติ และการทำกิจกรรมแบบกลุ่มของผู้สูงอายุหลายๆกิจกรรม (3) ออกแบบการจัดกิจกรรมของกลุ่ม/ชมรมของผู้สูงอายุในด้านกีฬาและนันทนาการอย่างเหมาะสม กับสภาพร่างกายและความต้องการของผู้สูงอายุ

5)แนวทางการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว และผู้ดูแล (1) ควรมีการตรวจสอบสภาพความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุ เก็บรวบรวมข้อมูล ความต้องการของผู้สูงอายุและผู้ดูแล (2) ควรให้ความช่วยเหลือในด้านความรู้ในการดูแลผู้สูงอายุให้กับครอบครัว (3) ควรจัดให้มีการส่งเสริมอาชีพและรายได้สำหรับครอบครัวที่ต้องดูแลผู้สูงอายุ เพื่อให้มีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีพ

แนวทางการประยุกต์หลักพละ4 เพื่อการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่

1)แนวทางการประยุกต์หลักพละ4 เพื่อการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ด้านปัญญาพละ กำลังปัญญา (1) ควรตรวจสอบศึกษาสภาพความเป็นจริง เพื่อการให้ความช่วยเหลือได้ตรงจุด ตรงตามความต้องการ (2) ควรให้ความรู้ กับผู้สูงอายุในเรื่องที่ผู้สูงอายุต้องการ เช่น เทคโนโลยีการสื่อสาร การใช้อินเทอร์เน็ต งานอาชีพ เป็นต้น

2) แนวทางการประยุกต์หลักพระ 4 เพื่อการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ด้านวิริยะพละ กำลังความเพียร (1) ควรศึกษาความต้องการ แลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ระหว่างเทศบาลกับผู้สูงอายุ สร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน (2) ควรมีความมานะ พยายาม ที่ต้องการความช่วยเหลือผู้ที่ครองการรับสวัสดิการ การพยายามที่จะให้การช่วยเหลืออย่างเต็มที่เต็มกำลัง

3) แนวทางการประยุกต์หลักพระ 4 เพื่อการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ด้านอนวัชพละ กำลังสุจริต (1) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรมจริยธรรมในการบริหารจัดการ (2) มีความเสมอภาคและเป็นธรรม สร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในหมู่คณะ

4) แนวทางการประยุกต์หลักพระ 4 เพื่อการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ด้านสังคหพละ กำลังสงเคราะห์ (1) เทศบาลในฐานะผู้รับผิดชอบการจัดการสวัสดิการของผู้สูงอายุ จะต้องเป็นผู้ให้มากกว่าผู้รับ มีความเป็นกลาง และสงเคราะห์ทั้งทางกำลังทรัพย์และปัญญา (2) ผู้สูงอายุ คนในชุมชน ร่วมมือกันดูแลซึ่งกันและกัน แบ่งปันสิ่งของความรู้ แรงงาน ฯลฯ

อภิปรายผลการวิจัย

1) ระดับการจัดการสวัสดิการของผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.53$. S.D. = 0.38) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ระดับการจัดการสวัสดิการของผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ในด้านที่อยู่อาศัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.61$. S.D. = 0.70) รองลงมาคือ ด้านนันทนาการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.58$. S.D. = 0.67) ด้านสุขภาพอนามัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.55$. S.D. = 0.64) ด้านด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว และผู้ดูแล อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.51$. S.D. = 0.68) ส่วนด้านรายได้ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.40$. S.D. = 0.68)

2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ผู้สูงอายุที่มีวุฒิการศึกษา และลักษณะที่อยู่อาศัย ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการสวัสดิการของผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐาน

การวิจัย ผู้สูงอายุที่มีเพศ อายุ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการสวัสดิการของผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

3) แนวทางการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน พบว่า (1) ด้านปัญญาพละ กำลังปัญญา เทศบาลควรทำการสำรวจความต้องการของผู้สูงอายุก่อนการทำโครงการต่างๆ (2) ด้านวิริยะพละ กำลังความเพียร เทศบาลควรจัดให้มีทีมงานในการลงพื้นที่เยี่ยมเยียนผู้สูงอายุ เพื่อสื่อสารข้อมูลระหว่างผู้สูงอายุกับเทศบาล (3) ด้านอนวัชพละ กำลังสุจริต เทศบาลควรพยายามเก็บรวบรวมข้อมูลและจัดกิจกรรมให้ทั่วถึง (4) ด้านสังคหพละ กำลังความสงเคราะห์ เทศบาลควรทุ่มเทในการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุอย่างแท้จริง เพื่อให้คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุดีขึ้น ดังนี้

ด้านปัญญาพละ กำลังปัญญา พบว่า ระดับความคิดเห็นการจัดการสวัสดิการของผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ตามหลักพละ 4 ด้านปัญญาพละ กำลังปัญญา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.68$, S.D. = 0.58) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การใช้ปัญญาในการบริหารงานหรือกิจการใดๆนั้น จะส่งผลให้การทำงานเกิดความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ **ณภัทร ปิณชรัตน์** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “คุณลักษณะของผู้นำองค์กรตามหลักพละ 4 ในธุรกิจประกันภัย” ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรธุรกิจประกันวินาศภัยมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของผู้นำองค์กรตามหลักพละ 4 ในธุรกิจประกันภัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า ผู้นำองค์กรในธุรกิจประกันวินาศภัย มีคุณลักษณะผู้นำตรงตามหลักพละ 4 กล่าวคือ คุณลักษณะด้านปัญญาพละ มีความสามารถทางสติปัญญาความฉลาดรอบรู้ ในการบริหารจัดการทั้งบริหารตนเองบริหารคน และบริหารกิจการได้เป็นอย่างดี

ด้านวิริยะพละ กำลังความเพียร พบว่า ระดับความคิดเห็นการจัดการสวัสดิการของผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ตามหลักพละ 4 ด้านวิริยะพละ กำลังความเพียร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.23$, S.D. = 0.63) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ในการจัดสวัสดิการให้ผู้สูงอายุ เทศบาลและเจ้าหน้าที่จำเป็นที่จะต้องมีความพยายาม ทุ่มเทในการทำงาน เนื่องจากผู้สูงอายุอาจจะไม่สามารถติดต่อหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ด้วยตนเองได้ มีความจำเป็นที่เจ้าหน้าที่จะต้องลงพื้นที่สำรวจ ทำความรู้จักกับผู้สูงอายุ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลและจัดสรรความช่วยเหลือต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ **พระสุรเดช คม**

กิริยพล โอินปั่น ได้วิจัยเรื่อง “ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อภาวะผู้นำตามหลักผล 4 ของผู้นำองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านอนวัชชผล กำลังสุจริต พบว่า ระดับความคิดเห็นการจัดการสวัสดิการของผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ตามหลักผล 4 ด้านอนวัชชผล กำลังสุจริต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.60$, S.D. = 0.87) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ความสุจริตมีความสำคัญต่อการบริหารสวัสดิการของผู้สูงอายุ เนื่องจาก การจัดการเกี่ยวกับสวัสดิการย่อมมีเรื่องของผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น เงินช่วยเหลือ หรือการจัดกิจกรรมต่างๆ ความเท่าเทียมในการจัดสรร โดยยึดตามหลักการมากกว่าความพอใจหรือความสัมพันธ์ส่วนตัว ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ **ณภัทร ปินทรรัตน์** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “คุณลักษณะของผู้นำองค์กรตามหลักผล 4 ในธุรกิจประกันภัย” ผลการวิจัย พบว่า บุคลากรธุรกิจประกันวินาศภัยมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของผู้นำองค์กรตามหลักผล 4 ในธุรกิจประกันภัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก คุณลักษณะทางอนวัชชผล มีความซื่อสัตย์ประกอบธุรกิจด้วยความสุจริตยึดหลักคุณธรรมจริยธรรมในการบริหารกิจการ

ด้านสังคหผล กำลังความสงเคราะห์ พบว่า ระดับความคิดเห็นการจัดการสวัสดิการของผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ตามหลักผล 4 ด้านสังคหผล กำลังความสงเคราะห์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.67$, S.D. = 0.54) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ในการจัดสวัสดิการนั้น จะสำเร็จลงด้วยดีเมื่อทั้งผู้บริหาร และชุมชน รวมถึงผู้สูงอายุเอง ต้องมีส่วนร่วมในการแบ่งปัน ดูแลเอาใจใส่กัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ **พระสุรเดช คมกิริยพล โอินปั่น** ได้วิจัยเรื่อง “ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อภาวะผู้นำตามหลักผล 4 ของผู้นำองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านประชาชนมีความคิดเห็นว่าคุณนำ อบต.มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านวิริยะผล และด้านสังคหผล สำหรับด้านปัญญาผล และด้านอนวัชชผลประชาชนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

องค์ความรู้

จากการวิจัยเรื่อง “การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการจัดการสวัสดิการของผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน” ผู้วิจัยได้สรุปองค์ความรู้ดังแสดงในแผนภาพที่ 4.1

รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ (Proceedings) ครั้งที่ 9 เรื่อง “พุทธวิธี และวิถีครูบา กับการแก้ปัญหาวิกฤตโลก”
(The Buddhist and Kruba Methods to Solve the World Crisis) วันที่ 25 มีนาคม 2566

องค์ความรู้จากการวิจัย สรุปลองค์ความรู้จากการวิจัยในครั้งนี้ จากการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการจัดการสวัสดิการของผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน โดยนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ได้แก่ หลักพระ 4 เพื่อพัฒนาการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูนทำให้ทราบระดับการจัดการสวัสดิการของผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูนในด้านสุขภาพอนามัย ด้านที่อยู่อาศัย ด้านนันทนาการ ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว และผู้ดูแลอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านรายได้ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนระดับความคิดเห็นการจัดการสวัสดิการของผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ตามหลักพระ 4 ในด้านปัญญาพละ กำลังปัญญา ด้านอนวัชชพละ กำลังสุจริต และด้านสังคหพละ กำลังความสงเคราะห์อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านวิริยะพละ กำลังความเพียร อยู่ในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายดังนี้ เทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ควรส่งเสริม สนับสนุนและดำเนินการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ด้วยหลักพละ 4 ได้แก่ ปัญญาพละ กำลังปัญญา วิริยะพละ กำลังความเพียร อดวิชชพละ กำลังสุจริต และสังคหพละ กำลังความสงเคราะห์ เนื่องจากเป็นหลักธรรมที่สอดคล้องกับการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

- 1) เทศบาลควรทำการสำรวจความต้องการของผู้สูงอายุก่อนการทำโครงการต่างๆ
- 2) เทศบาลควรจัดให้มีทีมงานในการลงพื้นที่เยี่ยมเยียนผู้สูงอายุ เพื่อสื่อสารข้อมูลระหว่างผู้สูงอายุกับเทศบาล
- 3) เทศบาลควรมีเครือข่ายในการดูแลผู้สูงอายุอย่างทั่วถึง โดยตั้งทีมงานเฉพาะ และทำการประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ เช่น ผู้นำชุมชน อสม. รพ.สต.
- 4) เทศบาลควรมีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะค้นหาความต้องการที่แท้จริงของผู้สูงอายุ ให้โครงการที่เกิดขึ้นตรงกับความต้องการและเกิดประโยชน์ต่อผู้สูงอายุมากที่สุด

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาวิจัยเรื่องการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูนผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อวิจัยครั้งต่อไปดังต่อไปนี้ 1.การศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน และ2.การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุในยุคชีวิตวิถีใหม่ของเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน กับการประยุกต์ใช้หลักพละ 4 ในการจัดการสวัสดิการ

References

กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. (2564). รายงานสถานการณ์สถานการณ์การระบาดของไวรัสโคโรนา 2019. ฉบับที่ 667 วันที่ 31 ตุลาคม

รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ (Proceedings) ครั้งที่ 9 เรื่อง “พุทธวิธี และวิถีครูบา กับการแก้ปัญหาวิกฤตโลก”

(The Buddhist and Kruba Methods to Solve the World Crisis) วันที่ 25 มีนาคม 2566

กรมกิจการผู้สูงอายุ. ผู้สูงอายุติดเชื้อ Covid-19 ในประเทศไทย. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.dop.go.th/th/know/side/1/1/857> [20 ตุลาคม 2564].

มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย (มส.ผส.). สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2563. (นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล. 2564). หน้า 5-6.

กรมกิจการผู้สูงอายุ. สถิติผู้สูงอายุของประเทศไทย 77 จังหวัด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.dop.go.th/th/know/side/1/1/335> [20 ตุลาคม 2564].

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข.(2563). องค์ความรู้การดูแลสุขภาพใจในสถานการณ์การระบาดโควิด-19 “ใจพร้อม ไม่ยอมป่วย”. (นนทบุรี : กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข.

เทศบาลตำบลป่าสัก. ข้อมูลประชากรตำบลป่าสัก.ณ เดือนสิงหาคม 2564.

เทศบาลตำบลป่าสัก. (2564). ข้อมูลสถิติของผู้สูงอายุตำบลป่าสักที่มีสิทธิรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ. ณ เดือนสิงหาคม

อภินันต์ จันตะนี. (2549). การใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล สำหรับการวิจัยทางธุรกิจ. คณะวิทยาการจัดการ : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

พระสุรเดช คมกักรปณฺโญ (อินปัน). (2553). “ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อภาวะผู้นำตามหลักพละ 4 ของผู้นำองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอพร้าวกะเทียม จังหวัดเชียงใหม่”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ณภัทร ปิณฑรัตน์. (2555). “คุณลักษณะของผู้นำองค์กรตามหลักพละ 4 ในธุรกิจประกันภัย”. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระสุรเดช คมกักรปณฺโญ (อินปัน). (2553). “ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อภาวะผู้นำตามหลักพละ 4 ของผู้นำองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอพร้าวกะเทียม จังหวัดเชียงใหม่”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.